

TAVSİYE KARARI

ŞİKÂYET NO :04.2013.321
KARAR NO :2013/38
ŞİKÂYETÇİNİN ADI SOYADI, ADRESİ :

ŞİKÂYET EDİLEN İDARE VE ADRESİ :Sosyal Güvenlik Kurumu Başkanlığı
Ankara Sosyal Güvenlik İl Müdürlüğü
Bahçelievler Sağlık Sosyal Güvenlik
Merkezi 3.Cd. B Blok No:33 PK:06500
Bahçelievler/Ankara

ŞİKÂYETİN KONUSU :Şikâyetçinin Amerika Birleşik
Devletlerinde (ABD) tedavi için kaldığı
dönem için tarafına ödenen avans
tutarının, muayene haricindeki günlere ait
kısının Sosyal Güvenlik Kurumu
tarafından (SGK) geri istenmesine
ilişkindir.

ŞİKÂYET BAŞVURU TARİHİ : 09/04/2013
KARAR TARİHİ : .../10/2013

USÛL

I. ŞİKÂYET BAŞVURU SÜRECİ

1. Şikâyet başvurusu, posta yolu ile 09/04/2013 tarihinde Kurumumuza ulaşmıştır. .
28/3/2013 tarihli ve 28601 mükerrer sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Kamu Denetçiliği
Kurumu Kanununun Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmeliğin 46 ncı
maddesinin birinci fıkrası ve İmza Yetkileri Yönergesinin 7 nci maddesinin birinci fıkrasının
(e) bendi uyarınca, şikâyet ile ilgili inceleme ve araştırma tamamlanmış ve ilgili idare için
hazırlanan önerilerin Kamu Başdenetçisine sunulmasına karar verilmiştir.

II. ÖN İNCELEME SÜRECİ

2. Yapılan ön inceleme neticesinde şikâyet dosyasının Kamu Başdenetçisine sunulmasına
engel bir eksikliğin bulunmadığı tespit edilmiştir.

OLAY VE OLGULAR

I. ŞİKÂYETİN KONUSU, HUKUKİ SEBEPLER VE İSTEMİN ÖZETİ

A. Şikâyetin Konusu

3. Şikâyetin konusunu, şikâyetçi ...../.....'ın Amerika Birleşik Devletlerinde (ABD) tedavi için kaldığı dönem için tarafına ödenen avans tutarının, muayene haricindeki günlere ait kısmının Sosyal Güvenlik Kurumu tarafından (SGK) geri istenmesidir.

B. Hukuki Sebepler

1. 25/03/2010 tarih ve 27532 mükerrer sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Sağlık Uygulama Tebliğinin (SUT)

2. 25/03/2012 tarih ve 28244 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan 2012/2760 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı

C. İstemın Özeti

4. Şikâyetçi ...../..... şikâyet başvurusunda özetle; *"Proton tedavisi görmesi gerektiği ve bu tedavinin Türkiye'de yapılamadığından hareketle, 03/05/2012 tarihinde 2010 yılı SUT'un 4.4.3.C-1 ve 2 maddelerine göre harcırah avansı olarak ABD'ye gittiği, ABD'de 07/05/2012-15/05/2012 tarihleri arasında yapılan ön muayene sonucunda, kendisine IMRT (Intensity Modulated Radiotherapy-Doz Yoğunluk Ayarlı Radyoterapi) tedavisi uygulanması gerektiği, şikâyetçinin bu tedaviye ilişkin SGK'dan Konsolosluk aracılığıyla görüş istediği, gerek görüş cevabının gelmemesi, gerek hastalığının yeniden nüksetme ihtimali, gerekse de IMRT tedavisinin Türkiye'de yapıldığı bilgisini yakınları aracılığıyla öğrenmesi nedeniyle 29/05/2012 tarihinde Türkiye'ye döndüğü, SGK'nın ABD'de kaldığı süreler için ödemiş olduğu avans tutarının muayene haricindeki günlere karşılık gelen kısmını talep etmesi sebebiyle"* mağdur olduğunu ifade etmiştir Şikâyetçi, mağduriyetinin giderilmesini talep etmektedir.

II. ŞİKÂYET KONUSU OLAYLAR

A. Dosyadaki Bilgi ve Belgelerin Özeti

5. Şikâyet dosyası içeriğinde yer alan;

- Şikâyet başvuru belgesi,
- ...../.....'a yurt dışı tedavisi için avans ödenmesine dair Bahçelievler Sağlık Sosyal Güvenlik Merkezi'nin, Mali Hizmetler Sosyal Güvenlik Merkezine göndermiş olduğu 27/04/2012 tarihli ödeme emri belgesi ve hesap detayı,
- Bahçelievler Sağlık Sosyal Güvenlik Merkezi'nin, Sağlık Sigortacılığı Daire Başkanlığına, tedavi işlemlerinin tamamlanması ve avans hesabının kapatılmasına ilişkin ilgiliye yapmış olduğu gerekli bildirimleri konu alan 27/04/2012 tarihli yazısı,

T.C.
KAMU DENETÇİLİĞİ KURUMU
(Başdenetçilik)

- d) Teksas Üniversitesi M.D. Anderson Kanser Merkezinin hastaya uygulamayı düşündüğü tedavi için 15/05/2012 tarihinde Houston Başkonsolosluğu aracılığıyla SGK'ya yazmış olduğu görüş yazısı,
- e) Dışişleri Bakanlığı Konsolosluk Orta Asya, Doğu Avrupa ve Amerika Dairesi Başkanlığının SGK Sağlık Sigortacılığı Daire Başkanlığına çok ivedi notuyla göndermiş olduğu, şikayetçiye uygulanması düşünülen IMRT tedavisine yönelik 21/05/2012 tarihli görüş yazısı,
- f) SGK Genel Sağlık Sigortası Genel Müdürlüğünün Dr. Abdurrahman Yurtlarsan Ankara Onkoloji Eğitim ve Araştırma Hastanesi Başhekimliğine şikâyetçiye ABD'de uygulanması düşünülen IMRT tedavisinin Türkiye'de yapılıp yapılamayacağı hususunda yazmış olduğu 29/05/2012 tarihli yazı,
- g) Dr. Abdurrahman Yurtlarsan Ankara Onkoloji Eğitim ve Araştırma Hastanesi Başhekimliğince SGK Genel Sağlık Sigortası Genel Müdürlüğüne, şikayetçiye uygulanması düşünülen IMRT tedavisi için adı geçen kliniğe sevkinin uygun olmadığına dair 25/06/2012 tarihli yazı,
- h) Dışişleri Bakanlığı Konsolosluk Orta Asya, Doğu Avrupa ve Amerika Dairesi Başkanlığının, Sosyal Güvenlik Kurumuna Sağlık Sigortacılığı Daire Başkanlığına hitaben, ilgili kişinin M.D. Anderson Kanser Merkezindeki tedavi günlerini belirten 06/06/2012 tarihli rapor ve çevirisini gösteren 27/06/2012 tarihli yazı,
- i) SGK Genel Sağlık Sigortası Genel Müdürlüğünün, şikayetçinin ve adı geçen sağlık sunucusunun bilgilendirilmesi amacıyla Dışişleri Bakanlığı Konsolosluk Orta Asya, Doğu Avrupa ve Amerika Dairesi Başkanlığına hitaben, ilgili tedavinin sağlanmasının uygun görülmediğini belirtir 06/07/2012 tarihli yazısı,
- j) Bahçelievler Sağlık Sosyal Güvenlik Merkezi'nin ...../.....'a hitaben, yurt dışı tedavi avans ödemesinin mahsuplaşması ve borç tutarını konu alan 12/11/2012 tarihli yazısı,
- k) Bahçelievler Sağlık Sosyal Güvenlik Merkezi'nin Mali Hizmetler Sosyal Güvenlik Merkezine, .../.....'ın yurt dışı kontrol muayenesine yönelik hesap kapatma işlemlerinin yapılmasına dair ödeme emri belgesi ve hesap detay listesine ilişkin 13/11/2012 tarihli yazısı,
- l) Şikayetçinin, Bahçelievler Sağlık Sosyal Güvenlik Merkezi'nin 12/11/2012 tarihli yazısına 28/11/2012 tarihinde yazdığı itiraz dilekçesi,
- m) ...../.....'ın itirazı üzerine, SGK tarafından yeniden istenen, M.D. Anderson Kanser Merkezinin ilgili kişinin tedavi bilgi ve süresini içeren 31/12/2012 tarihli yazısı ve Türkçe tercümesi,
- n) Dışişleri Bakanlığı Konsolosluk Orta Asya, Doğu Avrupa ve Amerika Dairesi Başkanlığının, Sosyal Güvenlik Kurumuna hitaben, ilgili kişinin M.D. Anderson Kanser Merkezindeki tedavi günlerini belirten rapor ve çevirisini gösteren 21/01/2013 tarihli yazı,
- o) Bahçelievler Sağlık Sosyal Güvenlik Merkezi'nin ...../.....'ın dilekçesine binaen M.D. Anderson Kanser Merkeziden temin ettiği bilgiler doğrultusunda, avans

T.C.
KAMU DENETÇİLİĞİ KURUMU
(Başdenetçilik)

mahsuplaşmasından doğan tutarın ödemesine ilişkin, 20/02/2013 tarihli borç ödeme yazısı,

- p) İlgilinin Bahçelievler Sağlık Sosyal Güvenlik Merkezine hitaben avans mahsuplaşmasından doğan borcunu tek kalemde ödeyemeyeceği ve taksitlendirilmesi talebini konu alan 01/03/2013 tarihli dilekçesi,
- r) Bahçelievler Sağlık Sosyal Güvenlik Merkezince, Mali Hizmetler Sosyal Güvenlik Merkezine hitaben, ilgilinin 01/03/2013 tarihli dilekçesi içeren 06/03/2013 tarihli yazı,
- s) Kamu Denetçiliği Kurumunca, Sosyal Güvenlik Kurumu Başkanlığına hitaben 25/07/2013 tarih ve 3230 sayılı bilgi ve belge isteme yazısı,
- t) Bahçelievler Sağlık Sosyal Güvenlik Merkezince, Genel Sağlık Sigortası Genel Müdürlüğü Politika ve Proje Daire Başkanlığına hitaben, .../.....'ın yurt dışında tedavi süreleri haricinde kaldığı günlere ilişkin avans ödemesine konu şikâyet başvurusuna binaen, işlemlerde herhangi bir hata olmadığını belirtir 23/08/2013 tarihli yazı,
- u) Sosyal Güvenlik Kurumu Genel Sağlık Sigortası Genel Müdürlüğünce, Kamu Denetçiliği Kurumunun 25/07/2013 tarih ve 3230 sayılı yazısına cevaben 27/08/2013 gönderilen yazı ve ekleri,
- v) Hasta ve refakatçisinin ulaşım giderlerine ilişkin uçak bileti ve ekleri,
- y) 27532 mükerrer sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Sağlık Uygulama Tebliği (SUT)
- z) 28244 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan 2012/2760 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı

İncelenmiştir.

6. Söz konusu belgeler, şikâyetçi ve ilgili kamu görevlileri ile yapılan telefon görüşmeleri ve diğer beyanlara göre şikâyetçi ...../.....'ın;

Omurga kemiğinde çıkan bir tümörün Türkiye'de tedavisinin mümkün olamaması nedeniyle, Sağlık Bakanlığı onayına binaen SGK tarafından ABD Houston Hastanesine Proton tedavisi görmek üzere gönderildiği, tedavi masraflarının karşılanması amacıyla, refakatçisi de dikkate alınarak, ABD için belirlenen gündelik tutarlar üzerinden tarafına 9.600 dolar karşılığı TL ödendiği, yurt dışına en uygun uçağın 03/05/2012 tarihinde olması nedeniyle biletini bu tarihte aldığı, ilgili hastaneye 07/05/2012 tarihinde başvurduğu, ön muayene işleminin 07/05/2012-15/05/2012 tarihleri arasında gerçekleştiği, tedavisine yönelik yapılan tetkikler sonucu, IMRT adlı başka bir tedavinin gerektiği, söz konusu sağlık sunucusunun tedavinin gerçekleştirilmesinin uygun olup olmadığı yönünde SGK'dan Houston Başkonsolosluğu aracılığıyla 15/05/2012 tarihinde görüş istediği, görüş yazısının SGK tarafından Dışişleri Bakanlığına 06/07/2012 tarihinde, önerilen tedavinin Türkiye'de mümkün olması nedeniyle olumsuz olarak iletildiği ve ilgili cevabın gerek sağlık sunucusu gerekse hastaya iletilmek üzere 12/07/2012 tarihinde Houston Başkonsolosluğuna ulaştığı, .../.....'ın SGK'dan beklediği kararın gelmemesi, hastalığının yeniden nüksetme riski ve ayrıca Türkiye'de IMRT tedavisinin mümkün olduğunu gayri resmi kanallardan öğrenmesi nedeniyle 29/05/2012 tarihinde ABD'den ayrılıp 30/05/2012'de Türkiye'ye döndüğü, SGK'nın mevzuatında yer

alan hükümler çerçevesinde tedavi görülen sağlık kurumundan tedavi bilgileri ve sürelerine ilişkin almış olduğu bilgi ve belgelerden hareketle ilgili kişi ile avans mahsuplaşması işlemi yaparak yurt dışında tedavi görülen süreler için avans hesapladığı ve tedavi dışındaki günler için ödediği tutarı ilgiliden geri istediği, ilgilinin geri istenen tutarların iptali için öne sürdüğü nedenler üzerine, SGK tarafından ilgili sağlık kurumundan yeniden bilgi ve belge istendiği ve nihayetinde daha önce tesis edilen işlemin değişmeyip tedavi olmadığı günlerin avans ödemesine karşılık gelen 5.014,98 ABD Doları karşılığı 8.968,79 TL'nin SGK'nın belirtmiş olduğu banka şubesine ödenmesi gerektiği ve vatandaşın bu tutarı mahkeme sürecine ait haklarının saklı kalması suretiyle, bir defada ödeyemeyeceği ve emekli aylığından on taksit şeklinde tahsil edilmesini talep ettiği anlaşılmıştır.

B. Olaylar

7. Şikâyetçinin, yurt dışındaki tedavisine ilişkin, Dr. Abdurrahman Yurtaslan Ankara Onkoloji Eğitim ve Araştırma Hastanesince düzenlenen 15/03/2012 tarih ve 9214 sayılı sağlık kurulu raporu, Ankara Numune Eğitim ve Araştırma Hastanesinin 29/03/2012 tarih ve 6434 sayılı sağlık kurulu raporuna ve Sağlık Bakanlığı onayına binaen, GSS Genel Müdürlüğü'nün 05/04/2012 tarihli oluru gereğince, tedavisinin ABD'nin Texas Eyaletinde bulunan M.D. Anderson Cancer Center Hastanesinde gerçekleştirilmesi uygun görülmüştür.

8. Bahçelievler Sağlık Sosyal Güvenlik Merkezince, kendilerine ulaştırılan belgelere istinaden, hasta ve refakatçisinin yol giderleri ile tedavide geçecek sürelerdeki gündeliklerinin harcırah avansı olarak ödenmesinin yapıldığına dair GSS Sağlık Sigortacılığı Daire Başkanlığına yazı gönderilmiştir. İlgili yazıda, hastanın yurt dışından dönüşünde harcama belgelerinin ibraz edilmesi gerekliliği ve muhatap hastaneden alınacak bilgi ve belgeler ışığında işlem tesis edileceği hususunda hastaya bildirimde bulunduğu yer verilmiştir.

9. Dosya içeriği belgelere göre ...../.....'ın kendi ifadesiyle, randevuya en yakın tarih olan 03/05/2012'de ABD'ye gitmek için Türkiye'den hareket ettiği, 07/05/2012-15/05/2012 tarihleri arasında M.D. Anderson Kanser Merkezinde ayakta tedavi gördüğü, konsolosluk aracılığıyla Türk Makamlarından tedavisine yönelik görüş talebinde bulunduğu ve 29/05/2012 tarihinde Türkiye'ye hareket ettiği görülmüştür. İlgilinin; ABD'de, tedavisine yönelik görüşü beklediğini ifade ettiği 16/05/2012-29/05/2012 tarihleri arasında gerek ayaktan gerekse yatarak herhangi bir tedavi görmediği, ilgili sağlık sunucusu raporunda belirtilmiştir.

10. Tarafına avans ödemesi yapılan ...../.....'ın yurt dışı tedavi işlemlerinin sonuçlandırılmasına yönelik SGK tarafından gönderilen yazıya cevaben, Dışişleri Bakanlığı Konsolosluk Orta Asya, Doğu Avrupa ve Amerika Dairesi Başkanlığı, hastanın yurt dışında geçirmiş olduğu tedavi sürelerini konu alan rapor ile Türkiye'ye dönüş tarihini 27/06/2012 tarihli yazı ile Sağlık Sigortacılığı Daire Başkanlığına bildirmiştir.

11. Bahçelievler Sağlık Sosyal Güvenlik Merkezi; 12/11/2012 tarihinde düzenlemiş olduğu yazı ile ...../.....'a; Sağlık Uygulama Tebliği gereğince tedavinin yapıldığı dönem için belirlenen 93 ABD Doları esas alınarak gündelik tahakkuk ettirildiği, buna göre ilgili ve refakatçisinin gidiş dönüş yol giderleri ve ayakta gerçekleşen tedavi süreleri için tahakkuk eden gündelik tutar dikkate alındığında, hasta ve refakatçisine ödenen 9.600 ABD Dolarından yapılan 18 gün için hesaplanan 4.585,02 Dolar mahsuplaşma neticesinde, SGK'ya 5.014,98 Dolar borçlu olduğu tespit edilmiş ve bu tutarın avansın ödendiği tarihteki döviz kuru karşılığının 8.968,79 TL olduğu belirtilerek, Ankara genelinde T.C. Ziraat Bankasında SGK'ya ait Otomatik Banka Tahsilatı hesabına 7 gün içerisinde yatırılması ve dekont

örneğin dilekçe ekinde Bahçelievler Sağlık Sosyal Güvenlik Merkezine gönderilmesi gerektiği iadeli taahhütlü posta ile tebliğ edilmiştir.

12. Bahçelievler Sağlık Sosyal Güvenlik Merkezi, .../.....'ın mahsuplaşma işleminin yapılarak hesap kapatma işlemleri hakkında bilgi verilmesi için ödeme emri belgesi hesap detayı, hasta ve refakatçisinin uçak biletleri, tedavi çizelgesi vb. ekleri ile 13/11/2012 tarihinde Mali Hizmetler Sosyal Güvenlik Merkezine gereğini arz etmiştir.

13. ...../....., tarafına tebliğ edilen ödeme emri ve hesap detayına binaen, Bahçelievler Sağlık Sosyal Güvenlik Merkezi'nin 12/11/2012 tarihli yazısına 28/11/2012 tarihinde yazdığı itiraz dilekçesinde; *“Proton tedavisi için gittiği ABD de yapılan ön muayene ve hazırlık aşamasında, ilgilinin omurgasında bulunan protezler nedeniyle proton tedavisi yapılamayacağını, onun yerine IMRT denen tedavinin uygulanacağını, bu nedenle Türk Konsolosluk yetkilileri ile irtibata geçtiklerini, Konsoloslukun Türkiye ile irtibata geçiş görüş isteyeceğini ve gelecek cevabı beklemelerini ifade ettiğini, Türkiye’den beklenen görüşün gelmesi uzayınca ve buna hastalığın nüksetme endişesi de eklenince, yakınları vasıtasıyla netice elde etmeye çalıştıklarını, IMRT tedavisinin Türkiye’de yapılabildiğini öğrenir öğrenmez ilk uçakla 29/05/202 tarihinde ABD’den hareket ettiklerini ve 30/05/2012 de Türkiye geldiklerini, Yurt dışında kendi ihtiyarları dışında kaldıklarını, sürenin uzun olması nedeniyle, hastalığının nüksettiğini ve IMRT tedavisinin yapılamamasına sebep olduğunu, bugünlerde 3. kez ameliyat olacağını, zaruret halinin varlığı nedeniyle, zorunlu olarak kaldıkları sürelerin dikkate alınarak avans mahsuplaşmasının tekrar hesaplanmasını talep ettiğini”* belirtmiştir.

14. İlgilinin itirazı üzerine talebi üzerine, M.D. Anderson Cancer Center Hastanesinden tedavisine ilişkin hastanın yurtdışında, yatarak ve ayaktan tedavide geçen sürelerine ait 31/12/2012 tarihli yeni rapor temin edilmiş, ilgilinin 07/05/2012-15/05/2012 tarihlerinde hastanelerinde tedavi gördüğü ve tedavi süresince yatarak tedavi görmediği ifade edilmiştir. Durum, 20/02/2013 tarihli yazı ile ...../.....'a bildirilmiş ve ödemesi gereken 8.968,79 TL'nin ilgili banka hesabına 7 gün içerisinde yatırılıp dekontun bir örneğinin Bahçelievler Sosyal Güvenlik Merkezine gönderilmesi gerektiği ifade edilmiştir.

15. İlgili; 01/03/2013 tarihinde Bahçelievler Sağlık Sosyal Güvenlik Merkezine hitaben; daha önce yazmış olduğu itiraz dilekçesindeki hususlara ek olarak 3. ameliyatı olmak zorunda kaldığını, ilerleyen günlerde 4. ameliyatı olma ihtimalinin çok yüksek olduğunu, tedavisinin halen devam ettiğini, söz konusu alacak tahakkukunu defaten ödeyemeyeceğini ve bu nedenle emekli aylığından yargıda lehinde oluşacak hakların baki kalması kaydıyla on taksit halinde kesilmesini talep etmiştir.

16. Bahçelievler Sağlık Sosyal Güvenlik Merkezi ...../.....'ın 01/03/2013 tarihli dilekçesindeki talebini, 06/03/2013 tarihinde bilgi ve gereğinin yapılması için Mali Hizmetler Sosyal Güvenlik Merkezine bildirmiştir.

III. ŞİKÂYET KONUSU İLE İLGİLİ MEVZUAT

17. Konu kapsamında;

- a) 31/05/2006 tarihli 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu,

- b) 28/08/2008 Tarih ve 26981 Sayılı Resmi Gazetede Yayımlanan Genel Sağlık Sigortası İşlemleri Yönetmeliği
- c) 25/03/2010 tarih ve 27532 mükerrer sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Sağlık Uygulama Tebliği
- d) 2011/46 Sayılı Yurtdışı Tedavi İşlemleri Genelgesi
- e) 25/03/2012 tarih ve 28244 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan 2012/2760 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı

İncelenmiştir.

IV. ŞİKÂYET KONUSUNA İLİŞKİN UYGULAMALAR

18. Şikâyet konusu ile ilgili olarak uygulama örneklerine rastlanmamıştır.

V. İNCELEME, ARAŞTIRMA VE SONUÇ

A. Şikâyetçinin İddiaları

19. Şikâyetçi ...../....., şikâyet başvurusunda özetle; Proton tedavisi görmesi gerektiğini ve bu tedavi Türkiye’de yapılamadığından dolayı, belli bir tutar harcırah avansı olarak 03/05/2012 tarihinde ABD’ye hareket ettiğini, ABD’de 07/05/2012-15/05/2012 tarihleri arasında ön muayene yapıldığı ve bu ön muayene sonucunda, IMRT tedavisinin uygulanmasının gerektiğine karar verildiğini, şikâyetçinin bu tedaviyle ilgili, Türkiye Cumhuriyeti Konsoloslugu aracılığıyla SGK’dan görüş istediğini, ancak bu cevabı beklemeden IMRT tedavisinin Türkiye’de yapılacağını öğrendiğini ve bu sebeple 29/05/2012 tarihinde Türkiye’ye döndüğünü, SGK’nın kendisinden ABD’de yapılan muayene tarihleri dışında kalan günlerin harcırah borcunu ödemesini istediğini, kendisinin ABD’de tedavi haricinde kalma sürelerinin keyfi olmayıp, SGK’nın görüşünü bekleme amaçlı olduğunu, hastalığının nüksetme ihtimalini de dikkate alarak verdiği karar neticesinde tarafına tahakkuk ettirilen borçtan dolayı mağduriyetinin giderilmesini talep etmektedir.

B. İlgili İdarenin Bilgi ve Belgeleri

20. Konu kapsamında Sosyal Güvenlik Kurumu Başkanlığı Ankara Sosyal Güvenlik İl Müdürlüğü’ne 25/07/2013 tarihli sayılı yazı yazılarak gerekli bilgi ve belgeler talep edilmiştir.

Bahse konu yazımıza istinaden Genel Sağlık Sigortası Genel Müdürlüğünce düzenlenen 27/08/2013 tarihli 14033353 sayılı yazı ve ekleri Kurumumuza iletilmiştir.

21. Bu yazıda;

...../.....’a 27/04/2012 tarihinde yurt dışı tedavisine yönelik kendisi ve refakatçisine yol giderleri ile tedavide geçecek günler için 25/03/2010 tarih ve 27532 mükerrer sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Sağlık Uygulama Tebliğinin 4.4.3.C-1ve 2 nci maddeleri ile 25/03/2012 tarih ve 28244 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan 2012/2760 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı

gereğince 9.600 ABD Doları avans ödemesi yapıldığı, Dışişleri Bakanlığı Konsolosluk Orta Asya, Doğu Avrupa ve Amerika Dairesi Başkanlığının hastanın tedavi günlerini gösteren 27/06/2012 tarihli yazıya binaen, ilgiliye avans ödemesinin mahsuplaşması ve borç tutarını konu alan 12/11/2012 tarihli yazının gönderildiği, şikayetçinin avans mahsuplaşma işleminden tarafına tahakkuk ettirilen tutarlara, 28/11/2012 tarihinde itiraz ettiği, bu itiraza yönelik, ilgili tedavi merkezinden tedavi bilgi ve süreleri konusunda yeniden talepte bulunulduğu, talep edilen yazının 21/01/2013 tarihinde SGK'ya ulaştığı, raporun içeriğinden daha önce tesis edilen işlemde mevzuat hükümlerine göre hata olmadığını tespit edilip, avans mahsuplaşmasından doğan tutarın ödemesi için 20/02/2013 tarihinde şikayetçiye borç ödeme yazısının gönderildiği, ilgilinin avans mahsuplaşmasından doğan borcunu tek kalemde ödeyemeyeceği ve taksitlendirilmesi talebini 01/03/2013 tarihinde Kuruma ilettiği, ilgilinin Kamu Denetçiliği Kurumuna başvurusuna cevaben, 23/08/2013 tarihinde avans mahsuplaşması işlemlerinde herhangi bir hata olmadığını belirtildiği görülmüştür.

VI. HUKUKİ DEĞERLENDİRME

A. Hukuka Uygunluk Denetimi Yönünden

22. 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununun Yol gideri, Gündelik ve Refakatçi Giderleri başlıklı 65 inci maddesinde “*Hekimin veya dış hekiminin muayene veya tedavi sonrası tibben göreceği lüzum üzerine genel sağlık sigortalısı ve bakmakla yükümlü olduğu kişilerin sağlık hizmetinden yararlanmaları için muayene ve tedavi edildikleri yerleşim yeri dışına yapılan sevkinde, ayakta tedavilerde kendisinin ve bir kişi ile sınırlı olmak üzere refakatçisinin gidiş ve dönüş yol gideri ve gündelikleri; yatarak tedavilerde ise gidiş ve dönüş tarihleri için gündelikleri ile yol gideri Kurumca karşılanır*” ifadesine yer verilmektedir.

23. 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununun 66 ncı maddesinde “*63 üncü maddede sayılan sağlık hizmetlerinin yurt içindeki sağlık hizmet sunucularından sağlanması esası*” ifade edilmiş, aynı maddenin c bendinde; *Sağlık Bakanlığının uygun görüşü üzerine yurt içinde “tedavisinin yapılamadığı” tespit edilen kişilerin, sağlık hizmetlerinin yurt dışında sağlanacağı*” hükmü düzenlenmiştir. Aynı maddenin 2 nci fıkrasında; *Yurt içinde yapılması mümkün olmayan tetkiklerin de yurt dışında yapılması sağlanabilir*” denirken, altıncı fıkrasında da “*Birinci fıkranın (c) bendi gereğince yurt dışına sevk edilen kişilerin sağlık hizmeti bedelinin tümü ödenir*” hükmüne yer verilmiştir.

24. Genel Sağlık Sigortası İşlemleri Yönetmeliğinin 47 nci maddesinin birinci bendinde de “*Kurumca, genel sağlık sigortalısı ve bakmakla yükümlü olduğu kişilerin yurt dışında yapılacak tedavileri ile tetkik ve tahlil işlemleri için yapılacak giderlere mahsuben kişilere veya sağlık hizmeti sunucusuna avans ödenebilir. Sağlık hizmeti sunucularına misyon şefliği aracılığıyla da avans ödemesi yapılabilir.*” ifadesiyle yurt dışı tedavileri için avans ödenebileceği hüküm altına alınmıştır.

25. SUT 4.4.3.A “Sağlık Hizmetlerinin Bedellerinin Ödenmesi” maddesinin ilk bendinde; “*Yurt dışında tedavi edilecek kişi, var ise yurt dışındaki sevke konu tedaviye ilişkin sözleşmeli sağlık hizmeti sunucusuna sevk edilir ve sağlık hizmeti giderlerinin tümü karşılanır. Yurt dışında sözleşmeli sağlık hizmeti sunucusunun olmaması hâlinde de sevk edilen sağlık hizmeti sunucusunda yapılan tedavilere ait giderlerin tamamı Kurumca ödenir.*” ifadesiyle, genel

T.C.
KAMU DENETÇİLİĞİ KURUMU
(Başdenetçilik)

sağlık sigortalılarının yurt dışı tedavi giderlerinin tamamının karşılanacağına değinilmiş, 4 üncü bendinde ise, “*Kurumca, yurt dışında yapılacak tedaviler için oluşacak giderlere mahsuben talep edilmesi halinde, kişilere veya sağlık hizmeti sunucusuna avans ödenebilir. Avans ödemesi misyon şefliği aracılığıyla da yapılabilir.*” denilerek yurt dışı tedavi giderlerinde avans ödemesinin talebe bağlı bir hak olarak ödenebileceğine vurgu yapılmıştır.

26. SUT 4.4.3.C.1 maddesinde “*Yurt dışına gönderilen hasta ile raporda öngörülmesi halinde bir kişiyle sınırlı olmak üzere refakatçisinin (18 yaşını doldurmuş kişiler için refakatçi öngörülme şartı aranmaz) yol gideri, ulaşım aracına ilişkin fatura/ bilet tutarı üzerinden Kurumca ödenir. Yurt dışı tetkik/ tedavi için düzenlenen sağlık kurulu raporunda hastanın yurt dışına tarifeli hava taşıtı dışındaki hava taşıtı ile (ambulans uçak, özel uçak vb.) naklinin gerektiğinin belirtilmesi halinde gidiş için söz konusu taşıt bedelleri fatura/ belge karşılığı ödenir. Yurt dışına gönderilen hastanın dönüşü için; tedavinin yapıldığı sağlık hizmeti sunucusunca tarifeli hava taşıtı dışında bir hava taşıtı ile dönmesi gerektiğinin belgelendirilmesi halinde de taşıt bedelleri ulaşım aracına ilişkin fatura/ belge tutarı üzerinden ödenir.*” denilerek, yurt dışında tedavi olacak kişiler ve refakatçilerinin yol giderlerinin Kurum tarafından ödeneceği hüküm altına alınmıştır.

27. Öte yandan hasta ve refakatçisine ödenecek gündeliklere ilişkin, SUT 4.4.3.C.2 nci maddesinin ikinci bendinde “*Ayaktan tedavinin sağlandığı her gün için hasta ve refakatçinin her birine “gündelik”, yatarak tedavide ise yatarak tedavi süresi ile sınırlı olmak üzere sağlık hizmeti sunucusunda kalınmayan her gün için refakatçisine “yemek ve yatak gideri” ödenir. Ödemelerde, 6245 sayılı Harcırah Kanunu gereği Bakanlar Kurulunca belirlenen ilgili yıl “Yurtdışı Gündeliklerinin Hesaplanmasında Esas Alınacak Cetvel”in (VI) numaralı (Aylık/ kadro derecesi 5-15 olanlar) sütununda gönderilen ülke için belirlenen bedel esas alınır.*” ifadesiyle gündelik ödeme tutarlarının esaslarına değinilmiştir.

28. 2012/2760 sayılı Yurt Dışı Gündeliklerine Dair Bakanlar Kurulu Kararının birinci maddesinde “*Yurtdışına veya yurtdışında iken başka bir yere, sürekli veya geçici bir görevle ya da tedavi amacıyla gönderilenlerin, gidiş ve dönüşleri ile tedavi ve geçici görevlendirme sürelerinde verilecek gündeliklerin yabancı para cinsinden miktarları ekli cetvelde gösterilmiştir.*” ifadesine yer verilmiş, kararın ekindeki cetvelde de ülkeler bazında gündelik ödenek tutarları ilgili para cinsinden gösterilmiştir.

29. Mevzuat hükümleri çerçevesinde şikâyet dosyası değerlendirildiğinde, tesis edilen işlemlerin, 5510 sayılı Genel Sağlık Sigortası Kanununun 66 ncı maddesi, Genel Sağlık Sigortası İşlemleri Yönetmeliğinin 8 inci bölümü ve Sağlık uygulama tebliğinin 4.4 üncü maddeleri ve Yurt Dışı Gündeliklerine Dair Bakanlar Kurulu Kararının birinci maddesindeki hükümlere göre gerçekleştirildiği, hastanın tedavisine ilişkin yurt dışı sağlık sunucusundan edinilen rapora göre dokuz gün süreyle ayaktan tedavi gördüğü, avans mahsuplaşma işleminde SUT 4.4.3.C.2 nci maddesi ile 2012/2760 sayılı Yurt Dışı Gündeliklerine Dair Bakanlar Kurulu Kararı gereğince kendisi ve refakatçisine toplamda gün üzerinden gündelik ödemesi tahakkuk ettirildiği, işlemlerin mevzuata uygun olarak tesis ettirildiği ve mahsuplaşmanın ilgili para biriminin TL karşılığı esas alınarak gerçekleştirildiği tespit edilmiştir.

B. Hakkaniyete Uygunluk Denetimi Yönünden

30. Birleşmiş Milletler Genel Kurulu'nun 10 Aralık 1948 tarih ve 217 A(III) sayılı Kararıyla ilan edilen İnsan Hakları Evrensel Beyannamesinin 22 inci maddesinde; “*Herkesin, toplumun bir üyesi olarak, sosyal güvenliğe hakkı vardır. Ulusal çabalarla ve uluslararası işbirliği*

yoluyla ve her devletin örgütlenmesine ve kaynaklarına göre, herkes onur ve kişiliğinin serbestçe gelişim için gerekli olan ekonomik, sosyal ve kültürel haklarının gerçekleştirilmesi hakkına sahiptir” denilerek devletlerin kaynaklarının yeterliliği ölçüsünde sosyal güvenlik hakkının evrensel bir insan hakkı olduğuna vurgu yapılmıştır.

31. Türkiye'nin de taraf olduğu BM Genel Kurulu'nun 16 Aralık 1966 tarihli ve 2200 A (XXI) sayılı Kararıyla kabul edilen Ekonomik, Sosyal ve Kültürel Haklar Uluslararası Sözleşmesi'nin 9. Maddesinde “*Bu sözleşmeye taraf devletler, herkese sosyal güvenlik hakkını tanır. Bu hak, sosyal sigorta haklarını da içerir*” ifadesi kullanılmış, aynı sözleşmenin 12. maddesinde de, “*herkesin mümkün olan en yüksek seviyede fiziksel ve ruhsal sağlık standartlarına sahip olma hakkının olduğunu, hastalık halinde her türlü sağlık hizmetinin ve bakımının sağlanması için gerekli şartların yaratılmasının gerektiği*” vurgulanmıştır.

32. 27/09/2006 tarihli ve 5547 sayılı Kanunla onaylanması uygun bulunan “Gözden Geçirilmiş Avrupa Sosyal Şartı”nın 12 nci maddesinde sosyal güvenlik hakkına değinilerek akit tarafların “*sosyal güvenlik sistemini giderek daha yüksek bir düzeye çıkarmaya çalışmayı*” taahhüt etmelerine dikkat çekilmiştir.

33. Anayasanın 60 ıncı maddesinde; herkesin sosyal güvenlik hakkına sahip olduğu belirtilmiş, 65 inci maddesinde ise devletin, sosyal ve ekonomik alanlarda Anayasa ile belirlenen görevlerini, bu görevlerin amaçlarına uygun öncelikleri gözeterek mali kaynaklarının yeterliliği ölçüsünde yerine getireceği ifade edilmiştir.

34. Şikâyetçi ...../.....'ın yurt dışı tedavisinde tarafına ödenen avansın, ilgili ve refakatçisinin tedavi süresince gündelik gider ve gidiş-dönüş yol masraflarını karşılamak üzere Sağlık Uygulama Tebliğinin 4.4.3.A maddesinin 4 üncü bendinde belirtilen hükümler çerçevesinde ödendiği, Şikâyetçi ve refakatçisinin Türkiye'ye dönüşü sonrasında avans mahsuplaşma işleminin yurt dışı sağlık sunucusunda temin edilen rapora göre ayakta ya da yatarak tedavide geçen süreler dikkate alınarak gerçekleştirildiği, şikâyetçinin 04/05/2012-29/05/2012 döneminde yurt dışında olduğu, söz konusu sağlık sunucusunun raporuna göre; 07/05/2012-15/07/2012 dönemini ayaktan tedavide geçirdiği, bu dönemde yapılan ön muayene sonucunda, Proton tedavisi görmek için yurt dışına gönderilen hastaya tıbbi açıdan IMRT adlı farkı bir tedavi uygulanmasının gerekli görüldüğü ve durumun 15/05/2012 tarihinde Houston Başkonsolosluğuna bildirilerek Türkiye'den görüş istendiği, şikâyetçinin 16/05/2012-29/05/2012 tarihleri arasında görüş yazısını beklediği, görüş yazısının gelmemesi, hastalığının nüksetme riski ve dosyada şikâyetçi ile yapılan görüşme tutanağına göre IMRT'nin Türkiye'de yapılabildiğini öğrenir öğrenmez görüş yazısını beklemeden 29/05/2012 Türkiye'ye döndüğü, görüş yazısının Başkonsolosluğa 12/07/2012 tarihinde ulaştığı görülmektedir. Yazının Başkonsolosluğa ulaştığı tarih ile şikâyetçinin Türkiye'ye döndüğü tarihe bakıldığında dürüstlüğü ve samimiyetinden şüphe edilecek bir durum olmadığı sonucuna ulaşılmıştır.

35. Uluslararası sözleşmelerle güvenceye alınan, T.C. Anayasasında ifadesini bulan sosyal güvenliğin ve bu hakkın bir ögesi olan, hastalık durumunda tedavi ve buna ilişkin her türlü hizmetin sağlanması hakkının, vazgeçilemez ve ertelenemez bir hak olduğu açıktır. Bu hakkın kullanılmasına ilişkin, devletin maddi imkânlar ölçüsünde gerekli özeni gösterme, bireylerin ise dürüstlük kuralına göre hareket etmesi gerektiğinin kıt kaynakların etkin kullanımı ve sosyal adalet bakımından önemli olduğu şüphe götürmez bir gerçektir.

36. Yukarıda izah edilen gerekçelerle; Şikâyetçi ...../.....'ın 16/05/2012-29/05/2012 dönemini kapsayan yurt dışında bekleme sürelerinin keyfi olmayıp öngörülmeylem sebeplerden kaynaklandığı ve ilgili idareden görüş bekleme amaçlı olduğu, buna yönelik misyon şefliği aracılığıyla gerekli işlemlerin başlatıldığı ve ilgili dönemin tedavinin bir parçası niteliğinde sayılması gerektiği düşünülmektedir. Şikâyetçinin haklarını kullanımda dürüstlük ilkesine göre davrandığından hareketle, tedavi tarihleri olan 07/05/2012-15/05/2012 dönemi ile 16/05/2012-29/05/2012 tarihleri arasındaki görüş bekleme amaçlı zorunlu ikamet sürelerinin ayaktan tedavi süresine ek olarak dikkate alınmasının, hastanın randevu tarihi olan 07/05/2012 tarihinden bir gün öncesinde yurtdışına hareket edebileceği de düşünülerek hasta ve refakatçisine gündelik ödenmesine ilişkin avans mahsuplaşma işleminin 06/05/2012-29/05/2012 dönemi üzerinden yeniden hesaplanması ve varsa avans tutarından kalan kısmın idare tarafından ilgili mevzuat hükümlerine göre geri alınmasının hakkaniyet ve adil davranma ilkelerinin gereği olduğu kanaatine varılmıştır.

C. İyi Yönetim İlkelerine Uygunluk Yönünden

37. Şikâyet dosyası kapsamında ilgili idare ile yapılan yazışmalarımızın süratle cevaplandırıldığı, gerek yazılı gerekse telefon ile yapılan görüşmelerde nezaketle hareket edildiği memnuniyetle karşılanmıştır.

38. Diğer taraftan, 28/03/2013 tarihli ve 28601 mükerrer sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Kamu Denetçiliği Kurumu Kanununun Uygulanmasına İlişkin Usul Ve Esaslar Hakkında Yönetmeliğin “İyi yönetim ilkeleri” başlıklı 6 ncı maddesinde “*Kurum, inceleme ve araştırma yaparken idarenin, insan haklarına dayalı adalet anlayışı içinde; kanunlara uygunluk, ayrımcılığın önlenmesi, ölçülülük, yetkinin kötüye kullanılmaması, eşitlik, tarafsızlık, dürüstlük, nezaket, şeffaflık, hesap verilebilirlik, haklı beklentiye uygunluk, kazanılmış hakların korunması, dinlenilme hakkı, savunma hakkı, bilgi edinme hakkı, makul sürede karar verme, kararların gerekçeli olması, karara karşı başvuru yollarının gösterilmesi, kararın geciktirilmeksizin bildirilmesi, kişisel verilerin korunması gibi iyi yönetim ilkelerine uygun işlem ve eylem ile tutum veya davranışta bulunup bulunmadığını gözetir ve iyi yönetim ilkelerine uyar.*” hükmü yer almaktadır.

39. Bu kapsamda şikâyet dosyası değerlendirildiğinde, “Kamu Denetçiliği Kurumu Kanununun Uygulanmasına İlişkin Usul Ve Esaslar Hakkında Yönetmelik ile benimsenen iyi yönetim ilkeleri arasında yer alan “*makul sürede karar verme ve kararın geciktirilmeksizin bildirilmesi*” ilkelerinden hareketle, idarenin görüş bildirme yazısının, talep tarihinde yaklaşık 2 ay sonrasında ilgili makama iletilmesinin, sağlık hizmetlerinin ertelenmez ve ikame edilemez niteliği gereği ilgili idare başta olmak üzere görüş silsilesinde yer alan kurumların özen göstermeleri gereken bir husus olduğu, görüş bildiriminde makul sürenin ikincil mevzuatlarda belirtilmesinin belirsizliği ortadan kaldıracığını, öte yandan görüş yazılarının dijital ortamda elektronik haberleşme aygıtları ile gönderiminin kararların geciktirilmeksizin bildirilmesi bakımından önem arz ettiği sonuç ve kanaatine varılmıştır.

40. Şikâyetçinin avans mahsuplaşma işleminde SUT 4.4.3.C.1 maddesine göre yol giderinin hesaplanmasında kendisi ve refakatçisinin Ankara-New York gidiş-dönüş uçak biletlerinin Euro para birimiyle alınmasına karşın, avans mahsuplaşma işleminde Dolar olarak değerlendirildiği ve şikâyetçi aleyhine fazladan borç tahakkuk ettirildiği tespit edilmiştir. İyi yönetim ilkeleri çerçevesinde; Ankara-New York gidiş-dönüş yol giderinin sehven Euro yerine Dolar üzerinden TL'ye çevrilmesi nedeniyle, idarenin üzerine düşen dikkat ve özeni gösterme yükümlülüğünü yerine getirmediği kanaatine varılmıştır.

VII. HAK ARAMA ÖZGÜRLÜĞÜNE İLİŞKİN YASAL MEVZUAT

A. Dava Açma Süresinin Yeniden Başlaması

41. 14/6/2012 tarihli ve 6328 sayılı Kamu Denetçiliği Kurumu Kanununun 21 inci maddesinin ikinci fıkrası uyarınca, bu tavsiye kararı üzerine otuz gün içinde herhangi bir işlem tesis edilmez veya eylemde bulunulmaz ise durmuş olan dava açma süresinin kaldığı yerden işlemeye başlayacaktır.

B. İlgili İdarenin İşlemine Karşı Yargı Yolu

42. 2709 Sayılı 1982 Anayasası'nın Temel Hak ve Hürriyetlerin Korunması Başlıklı 40 ıncı maddesinin 2 nci fıkrasında, “Devlet, işlemlerinde, ilgili kişilerin hangi kanun yolları ve mercilere başvuracağını ve sürelerini belirtmek zorundadır.” hükmü yer almakta olup, 6328 sayılı Kamu Denetçiliği Kurumu Kanununun 20 nci maddesinin ikinci fıkrası uyarınca, ilgili idarenin işlemine karşı arta kalan süre içinde Ankara Adli Mahkemelerinde yargı yolu açıktır.

KARAR

1) Açıklanan gerekçelerle; şikâyetin kabulü ile ...../.....’ın avans mahsuplaşma işleminde yurt dışında tedavi sonrası geçirdiği sürelerin keyfi olmayıp idari kararın beklenilmesine yönelik olduğu, bu sürelerde kendisi ve refakatçisine gündelik ödenmesinin hakkaniyet açısından gerekli olduğu, Sosyal Güvenlik Kurumuna, avans mahsuplaşma işleminde bu durumu dikkate alınarak yeniden hesaplama yapması gerektiği hususunda,

2) Ayrıca, ileride yaşanması muhtemel benzer sorunların önüne geçilmesi amacıyla Sosyal Güvenlik Kurumu Başkanlığınca 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununun 66 ıncı maddesinin uygulanmasına ilişkin alt düzenleyici normlarda, konuyu açıklığa kavuşturacak ve dar yorumlamalara meydan vermeyecek şekilde gerekli düzenlemelerin yapılması hususunda TAVSİYEDE BULUNULMASINA,

3) Bu tavsiyeler idarece yerine getirilmediğinde idarece şikayet başvurusunda bulunanın talebi doğrultusunda mahkemede dava hakkı saklı kalmak koşuluyla ilgili mevzuat elverdiği ölçüde emekli maaşından on taksitle tahsil edilmesi hususunda TAVSİYEDE BULUNULMASINA,

4) 6328 sayılı Kamu Denetçiliği Kurumu Kanununun 20’nci maddesinin üçüncü fıkrası uyarınca, merciince (Sosyal Güvenlik Kurumu Başkanlığı) bu karar üzerine tesis edilecek işlem ya da tavsiye edilen çözümün uygulanabilir nitelikte görülmediği takdirde gerekçesinin otuz gün içinde Kurumumuza bildirilmesinin zorunlu olduğuna

5) Kararın gereği için şikâyetçiye ve Sosyal Güvenlik Kurumu Başkanlığına TEBLİĞİNE,

Türkiye Cumhuriyeti Kamu Başdenetçisi’nce karar verildi.

T.C.
KAMU DENETÇİLİĞİ KURUMU
(Başdenetçilik)

M. Nihat ÖMEROĞLU
Kamu Başdenetçisi